

N:o 84.

*Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående viss
ändring i gällande förordning angående stämpelafgiften;
gifven Stockholms slott den 26 februari 1904.*

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att besluta, att 8 § i nådiga förordningen angående stämpelafgiften den 2 juni 1899, sådan denna § lyder enligt nådiga kungörelsen den 14 juni 1901, skall i nedannämnda delar erhålla följande förändrade lydelse:

8 §.

B) Öfriga stämpelpliktiga enskilda handlingar.

Försäkringsbref eller annan handling, hvarigenom försäkring meddelas; lika med *Certeparti*.

Förvärf — — — — —

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF.

Ernst Meyer.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen Regenten i statsrådet å Stock-
holms slott den 26 februari 1904.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: ODELBORG,
 HUSBERG,
 PALANDER,
 WESTRING,
 RAMSTEDT,
 BERGER,
 MEYER,
 VON FRIESEN,
 VIRGIN.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Meyer anförde härefter:
I nådiga förordningen angående stämpelafgiften den 2 juni 1899
upptages i II Art. 8 § B) bland därunder omförmälda stämpelpliktiga
enskilda handlingar *försäkringsbref* eller annan handling, hvarigenom
försäkring meddelas. Dylik handling skall i likhet med hvad i afseende
å certeparti är föreskrifvet, då handlingen för vinnande af betalning
hos offentlig myndighet företes, förses med stämpel af 25 öre för hvarje
fulla 100 kronor af det kapitalbelopp, för hvilket betalning sökes, med
iakttagande dock att dylik handling är fri från stämpel, då på grund
däraf fordran bevakas i konkurs. Utom denna stämpelafgift, som gäller

utan undantag för hvarje dylik handling, stadgas under ifrågavarande rubrik tillika, att af utländsk försäkringsgifvare eller hans agent meddeladt kvittens å premie, ehvad det tecknas å försäkringshandling eller särskildt utfärdas, skall, innan det här i riket utlämnas, förses med stämpel till nedannämnda belopp:

vid försäkring af egendom: 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af premien; och

vid försäkring af lif: 30 öre för hvarje fulla 100 kronor af premien, dock icke i något fall under 50 öre.

Med afseende å den sålunda stadgade särskilda stämpelafgift å vissa premiekvittenser hafva under år 1903 från såväl norsk som storbrittanisk sida framställningar gjorts om befrielse för norska och storbrittaniska försäkringsgifvare från sagda afgift.

I en från norska statsrådsafdelningen i Stockholm till finansdepartementet den 2 april 1903 öfverlämnad skrift hafva sålunda de norska brandförsäkringssällskapen Christiania och Vesta, med framhållande att genom berörda afgift ett bestämdt företräde gäfves de svenska försäkringsgifvarne särskildt framför de mindre norska försäkringsföretagen, af hvilkas ringa premiebelopp stämpelafgiften representerade en jämförelsevis stor andel, uttalat såsom sin åsikt, att frågan om påförande af stämpelafgift i förevarande afseende borde i de olika länderna ordnas på grundval af reciprocitet, och i sammanhang härmed väckt fråga om utverkande för framtiden, att norska bolag måtte undantagas från omförmälda stämpelafgift.

Vidare har herr ministern för utrikes ärendena med skrifvelse den 9 april 1903 till statsrådet och chefen för finansdepartementet öfverlämnat afskrift af en från härvarande brittiske minister inkommen promemoria, däri erinrats, att i art. 9 af 1826 års traktat mellan det förenade konungariket Storbritannien och Irland samt de förenade konungarikena Sverige och Norge stadgades, att i allmänhet i hvad som rörde handeln och sjöfarten skulle hvar och en af nämnda makter behandla den andra såsom den mest gynnade nation, och att i art. 4 af 1661 års traktat mellan Storbritannien och Sverige vore föreskrifvet, att båda makternas undersåtar skulle äga och åtnjuta i hvarandras herradömen lika stora och vidsträckta privilegier och friheter, som hvarje annan utlänning då åtnjöte eller därefter komme att åtnjuta. I gällande konvention mellan Sverige och Frankrike vore tillika stadgadt, att nämnda makters undersåtar icke skulle vara underkastade andra eller högre afgifter, skatter, pålagor eller bevillningar, än som af landets egna innevånare utgjordes, och att de privilegier, friheter och andra förmåner,

hvaraf, i fråga om handel och industri, den ena af de kontraherande ländernas undersåtar vore i åtnjutande, likaledes skulle tillkomma den andras af dessa makter undersåtar.

Då på grund af förenämnda traktater brittiska undersåtar hade samma privilegier som franska medborgare, syntes det, anfördes vidare i promemorian, som om brittiska undersåtar icke skulle kunna afkrävas högre skatter och afgifter, än som erlades af svenskar; men icke desto mindre hade »Commercial Union Assurance Company», som upprättat en afdelning i Stockholm, anmält, att en stämpelavgift lades på hvarje af denna utfärdad polis, under det att af svenska bolag utfärdade poliser vore fria från all slags afgift.

Öfver omförmälda framställningar har statskontoret på grund af särskilda remisser afgifvit underdåniga utlåtanden den 14 maj och den 24 juli 1903; och har statskontoret därvid beträffande tillkomsten af ifrågavarande slag af stämpelskatt äfvensom nu därom gällande stadgande anfört följande.

Den utländsk försäkringsgifvare åliggande skyldighet att med stämpel förse premiekvittens, som här i riket utlämnades, härledde sig från beslut vid 1856—1858 årens riksdag. Rikets Ständer beslöto nämligen då, i anledning af i ämnet väckta förslag, införande i stämpelförordningen af ett så lydande stadgande:

»Försäkringsbref, förnyelsebevis, premiekvittens eller annan handling af hvad namn som helst, hvilken hädanefter af utländskt bolag eller dess agent här i riket utfärdas eller utlämnas, till försäkring af fast eller lös egendom emot eld- och brand- eller sjöskada, äfvensom af människolif, skall på försäkringsbolagets bekostnad beläggas med stämplat papper till följande belopp, nämligen: för försäkring af fast eller lös egendom en half procent af utbetald premie och för försäkring af lif en fjärdedels procent af premien, dock icke i något fall under 25 öre.»

Med detta stadgande, hvilket infördes såsom punkt 8:o i § 8 af nådiga kungörelsen den 27 november 1857 angående stämplat=pappers=avgiften samt hvad vid kontrollen och uppbörden därpå bör iakttagas, afsågs, enligt hvad i bevillningsutskottets betänkande i ämnet angafs, att vinna en beskattning »såvidt möjligt afpassad till likhet med hvad inhemska försäkringsbolag för sin rörelse skattade». Stämpelavgiften hade därför på utskottets förslag af Rikets Ständer bestämts till belopp, som efter verkställd beräkning ansetts motsvara den allmänna bevilling, hvilken de inhemska försäkringsbolagen enligt då gällande bestämmelser hade att erlägga med 2½ procent af sin behållning.

Berörda, i nådiga kungörelsen den 27 november 1857 intagna stadgande hade bibehållits oförändradt, till dess vid 1876 års riksdag bevillningsutskottet med afseende å den minskning, penningvärdet sedan år 1857 undergått, föreslagit en förhöjning af stadgade minimibeloppet från 25 till 50 öre; i sammanhang hvarmed utskottet, som tagit under ompröfning, huruvida icke dylika handlingar, utfärdade af inhemska försäkringsbolag, borde, då de för domstol eller exekutor förededdes, med stämpel beläggas, uttalade den uppfattning, att, enär stämpelafgift pålades de utländska bolagen för att såmedelst underkasta dem en beskattning, motsvarande den allmänna bevillning af inkomst, som de svenska bolagen finge vidkännas, utskottet icke funne skäl att med en dylik stämpelafgift betunga de inhemska bolagen. Men enär deras försäkringshandlingar, då de inför domstol eller exekutor förededdes, vore till sin natur fullt jämförliga med skuldebref, hade utskottet ansett, att i dessa fall stämpelbeläggning af sådana handlingar, ehvad de utfärdats af inhemskt eller utländskt försäkringsbolag, borde äga rum i enlighet med hvad om skuldebrefs förseende med stämpel vore stadgad.

Utskottets förslag godkändes af Riksdagen, och ett i öfverensstämmelse härmed affattadt stadgande hade intagits i stämpelförordningen af den 29 september 1876, hvilket oförändradt kvarstått, intill dess 1883 års Riksdag på Kungl. Maj:ts förslag antagit de bestämmelser i förevarande afseende, som sedermera i hufvudsakligen samma lydelse jämväl införts i gällande stämpelförordning af den 2 juni 1899.

Såsom statskontoret vidare anført, kunde dock numera den, enligt hvad ofvan nämnts, afsedda likheten mellan stämpelafgiften för utländska och allmänna bevillningen för svenska försäkringsbolag ej sägas äga rum, sedan ändringar i hithörande delar af såväl stämpel- som bevillningslagstiftningen vidtagits och de beräkningar i fråga om behållningen af försäkringsrörelsen, som legat till grund för bestämmandet af stämpelafgiftens belopp, ej torde motsvaras af numera bestående förhållanden.

Vid pröfningen af förenämnda fråga vore emellertid af större vikt, att det skäl, som föranledde införandet vid 1856—1858 årens riksdag af stämpelafgiften för utländska försäkringsgifvares premiekvittens, eller den då för utländska bolag bestående friheten från allmän bevillning, ej vidare ägde rum. Redan med antagandet af 1861 års bevillningsförordning torde utländsk försäkringsgifvare hafva varit skyldig att för sin här i riket utöfvade verksamhet utgöra inkomstbevillning efter enahanda beräkningsgrund som svenska medborgare. Och i gällande bevillningsförordning gjordes ej heller i afseende på skattskyldighet någon skillnad mellan svenska och utländska försäkringsbolag. Känne-

dom om de utländska försäkringsbolagens verksamhet bereddes beskattningsmyndigheterna genom föreskriften i 14 § 2:o d) i sistnämnda förordning, att agent för utländskt försäkringsbolag årligen skulle aflämna uppgift angående antalet försäkringar och premiebeloppet för nästföregående år inom agenturens område äfvensom beloppet af utbetalda återförsäkringspremier. Genom flera nådiga resolutioner hade Kungl. Maj:t godkänt beslut af vederbörande myndigheter, enligt hvilka inkomsten af utländsk försäkringsgifvares rörelse här i landet blifvit taxerad till belopp, motsvarande 16 procent af influtna årspremier.

Af den sålunda lämnade utredningen framgår, att den utländsk försäkringsgifvare eller hans agent åliggande skyldigheten att med stämpel förse premiekvittens, innan den här i riket utlämnas, ursprungligen synes hafva tillkommit i syfte att åstadkomma likhet i beskattning mellan inhemska försäkringsgifvare och utländska försäkringsgifvare, som drifva rörelse i Sverige. Med förändrade bestämmelser inom stämpel- och bevillningslagstiftningens område har denna likställighet rubbats och sedan utländska försäkringsgifvare ansetts vara skyldiga att jämväl erlägga bevillning för rörelse, som af dem här idkades, har stämpelafgiften fått karaktären af en särskild å sistnämnda rörelse hvilande afgift. Den förutsättning, under hvilken den ifrågavarande stämpelafgiften pålades, har bortfallit och i stället har den fått en betydelse, som från början icke synes hafva varit tillämnad densamma, eller att verka såsom skydd för den inhemska försäkringsrörelsen. Med den utveckling, det svenska försäkringsväsendet redan vunnit, är emellertid icke att antaga, att detsamma är i behof af ett dylikt skydd för att med framgång kunna bedriva sin verksamhet inom landet. Där emot är den möjligheten icke utesluten, att, om berörda stämpelafgift fortfarande bibehålles, sedan uppmärksamheten nu blifvit fäst å densamma, från främmande makters sida åtgärder kunna komma att vidtagas, ägnade att försvåra svenska försäkringsbolags verksamhet i utlandet. Med afseende härå och då den inkomst, som den särskilda stämpelafgiften å utländska försäkringspoliser tillförer statskassan, icke kan anses vara af någon mera afsevärd betydelse, anser jag, att densamma nu bör borttagas.

På grund af hvad sålunda anförts och utan att anse mig behöfva ingå på frågan, huruvida försäkringsbolag, hemmahörande i land, som på grund af handelstraktat med Sverige skall behandlas såsom mest gynnad nation, för närvarande på grund af sådan traktat bör befrias från omförmälda stämpelafgift, hemställer jag därför i underdånighet, att Kungl. Maj:t ville i nådig proposition föreslå Riksdagen att besluta,

att 8 § i nådiga förordningen angående stämpelafgiften den 2 juni 1899, sådan denna § lyder enligt nådiga kungörelsen den 14 juni 1901, skall i nedannämnda delar erhålla följande förändrade lydelse:

8 §.

B) Öfriga stämpelpliktiga enskilda handlingar.

Försäkringsbref eller annan handling, hvarigenom försäkring meddelas; lika med *Certeparti*.

Förvärf — — — — —

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen Regenten bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:
Hjalmar Rettig.
